

ВІДМІННОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ТА ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Л.А. Поливана, канд. екон. наук., доц.

М.С. Герасимчук, здобувач вищої освіти

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

За останні роки, у зв'язку з інтеграцією України до Європейського Союзу, постає зацікавленість у реформуванні бухгалтерського обліку України до міжнародних стандартів із підвищенням його ролі в системі управління, оскільки все більше уваги приділяється розвитку методології та уточненню об'єктів фінансового та управлінського обліку.

До найважливіших об'єктів обліку та управління на підприємстві традиційно і по праву відносяться витрати. Від коректності даних фінансового обліку витрат, залежать ключові з погляду оцінки фінансово-майнового стану підприємства – монетарні показники. Якість управлінської облікової інформації по витратам визначає:

- правильність прийнятих оперативних управлінських рішень підприємства виходячи із його можливостей на стратегію;
- успіх у бізнесі безпосередньо залежить від ефективності використання в процесі господарської діяльності ресурсів, які є в наявності.

Сукупність принципів та процедур фінансового обліку зорієнтована на конструюванні найбільш точних показниках фінансової звітності, що концентрує увагу на правильності визнання та розподілу витрат за періодами. Міжнародні стандарти передбачають різні варіанти класифікації витрат залежно від завдань які виконує управлінський облік (УО). В свою чергу УО ширше трактує зміст витрат, де в основу класифікації витрат покладено головний принцип УО – «Різні витрати для різних цілей» [1], однак не залежить від загальноприйнятих обмежень, умовностей, а також вимог до формату кінцевого інформаційного продукту.

Управлінський облік витрат багато в чому відрізняється від фінансового. Насамперед, це пов'язано з ширшим трактуванням самого об'єкта, оскільки в управлінському обліку відображаються будь-які релевантні витрати, у тому числі й витрати втраченої вигоди (альтернативні), які не відповідають критеріям об'єктів фінансового обліку. З позицій управлінського обліку важливо не документальне підтвердження господарських фактів, а своєчасна інформація про них

(оперативне реагування). Більше того, в управлінському обліку відрізняється сама інформаційно-фактична база спостереження витрат – частина інформації фінансового обліку може ігноруватися, у той час як часто потрібні безліч додаткових даних для оцінки альтернативних варіантів для прийняття рішень. Це закладається на поняття релевантної інформації: дані про витрати фільтруються і вибираються лише ті, які є істотними для прийняття рішення.

Аналіз світової практики фінансового обліку на відміну від управлінського обліку, свідчить про такі основні його особливості:

1) Фінансовий облік витрат на рахунках є обов'язковим, тоді як рахунки управлінського обліку можуть використовуватися на розсуд керівництва підприємства.

2) Для фінансового обліку витрат використовуються статичні рахунки активів, які відображають невичерпані у звітному періоді витрати. Також для відображення інформації застосовуються динамічні рахунки витрат, які за принципом сталості залишку вважаються тимчасовими (номінальними) і закриваються наприкінці звітного періоду на рахунки фінансових результатів або активів (якщо витрати були не вичерпані).

3) Номенклатура рахунків фінансового обліку витрат, як правило, відповідає формату звіту про фінансові результати.

4) Методика фінансового обліку має бути націлена на максимально точніший розподіл витрат підприємства за періодами і як наслідок відображення невичерпаних (вхідних) витрат. Наприклад, в англо-американській системі для цього формуються спеціальні записи за рахунками витрат – трансформаційні та реверсивні.

Отже, розглянувши низку питань визнання та формування бухгалтерської інформації про витрати підприємства, слід зазначити необхідність подальшого розвитку методології їх фінансового та управлінського обліку та відповідно доопрацювання нормативних документів, методичних рекомендацій на рівні Міністерства фінансів.

Список використаних джерел

1. Огійчук М.Ф., Сколотій Л.О., Беленкова М.І. та ін. Фінансовий та управлінський облік за міжнародними стандартами: підручник / за ред. проф. М.Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і доп. Київ: Алерта, 2016. 1040 с.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.